رویداد
شهروند
۲
چهارشنبه ۱۵ اسفند ۱۳۹۷ | سال ششم | شماره ۱۶۳۷
www.shahrvand-newspaper.ir
عضو انجمن صنفی مدیران رسانه و شرکت تعاونی مطبوعات کشور
فرهنگی . اجتماعی . سیاسی . اقتصادی
www.shahrvand-newspaper.ir
صاحب‌امتیاز: جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران
مدیرمسئول: اسماعیل رمضانی
دفتر مرکزی: تهران ، فلکه دوم صادقیه- ابتدای بزرگراه محمدعلی جناح- کوچه شهید طاهریان، شماره ۲۴
کدپستی: ۱۴۸۱۶۳۵۳۵۳- **فکس:** ۴۴۹۵۶۱۰۰
تلفن: ۸-۴۴۹۵۶۱۰۱
چاپ: هنر سرزمین سبز- **تلفن:** ۶۶۸۱۸۱۶۸
شبکه توزیع فروش: شرکت نشر گستر امروز
تلفن: ۵۴۰۸۱۰۰۰
تلفن سازمان آگهی ها: ۲-۴۴۹۵۶۲۰۰
فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۷ **سامانه پیامکی:** ۵۰۰۰۲۶۲۶۶۲
میثاق نامه اخلاق حرفه ای روزنامه شهروند را در سایت بخوانید
http://shahrvand-newspaper.ir/Misagh_Name
instagram.com/Shahrvand-Newspaper

اشیای بزرگ یا سنگین و همچنین ظروف شیشه‌ای، چینی و سایر اشیای شکستنی و ظروف حاوی مواد خوراکی و شیمیایی را در قفسه‌های پایین کابینت و کمد قرار دهید.

معاون اول رئیس جمهوری:
ادعاها را تحمل می‌کنیم

اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهوری در واکنش به حمله‌های مختلفی که به دولت می‌شود، در توییتر واکنش نشان داده و نوشته: «همه حرف‌هایی که علیه دولت زده می‌شود را می‌توان ظرف ۵دقیقه جواب داد. وقتی زمان آن برسد حتما جواب خواهیم داد؛ اما الان شرایط کشور به گونه‌ای است که هیچ موضوعی و هیچ دغدغه‌ای مهمتر از اداره کشور و رفع مشکلات زندگی مردم نیست. به همین دلیل ما به خاطر مردم و کشورمان باید برخی از ادعاها را تحمل کنیم.»

بررسی پوست اندازی قوه قضائیه در گفت و گو با سه حقوقدان
اولویت‌های رئیسی چه خواهد بود؟

آیت و کیلیان | نامه آیت‌الله صادق آملی‌لاریجانی، رئیس قوه‌قضائیه به رهبر معظم انقلاب در مورد تغییر جایگاه یا صندلی ریاست این قوه، بدون تردید فرآیند این تحویل و تحول را تسریع می‌بخشد. درخواست رئیس دستگاه قضا البته با پاسخ مثبت رهبری همراه شده است، همین روزها «سیدابراهیم رئیسی» که در سال ۹۶ وارد کارزار انتخاباتی ریاست‌جمهوری شد، جانشین آیت‌الله آملی‌لاریجانی می‌شود. اتفاقی که باعث شده خیلی‌ها درباره آینده قوه قضائیه گمانه‌زنی کرده و عده‌ای هم انتظاراتشان را در قالب پیش‌بینی ارایه کنند، مثلا محمدصادقی، نماینده تهران در مجلس، در توییتی آمدن رئیسی را اتفاق مثبتی در قوه‌قضائیه دانسته بود. «شهروند» در گفت‌وگو با چند نفر از حقوقدانان از تحولاتی که قوه‌قضائیه باید منتظرشان باشد، پرسید.

حساسیت به مقوله عدالت فردی

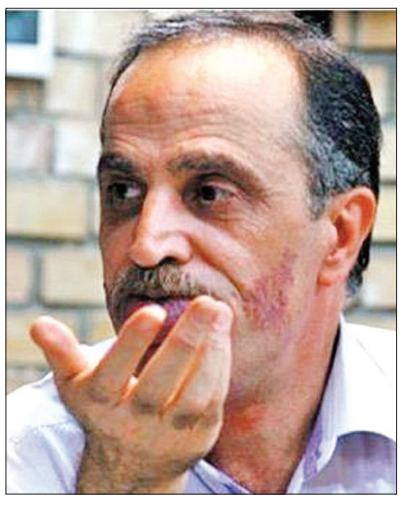

کامبیز نوروزی، حقوقدان در پاسخ به این سوال که انتظارات از رئیس آتی قوه قضائیه چیست و متمرکز بر چه مواردی است، گفت: «در مورد انتظارات از نهاد قضا یا قوه قضائیه می‌توان به مواردی از قبیل عدالت قضائی، استقلال قضات، رسیدگی عادلانه به پرونده‌های قضائی برای همه افراد، بقای دادگاه‌های انقلاب، پرهیز از رفتارهای جانبدارانه یا غیرقضائی، تبعیت از دیدگاه‌های مدرن و بسیاری موارد دیگر که درواقع انتظاراتی بحق، ساده و طبیعی محسوب می‌شود، اشاره کرد.» او در مورد ضرورت حساس‌بودن رئیس آتی دستگاه قضا به مقوله «عدالت فردی» و با بیان این‌که، عدالت فردی یکی از متغیرهای اساسی در رسیدگی به پرونده‌ها در محاکم قضائی است، بیان کرد: «یک اصل مهم در ارتباط با قوه قضائیه، استقلال آن یا اصل تفکیک قواست. مبنای این اصل را می‌توان این‌گونه تبیین و تحلیل کرد که رئیس قوه‌قضائیه باید کاملا از سیاست دوری کند. درواقع رویکرد فردی که ریاست دستگاه قضا را برعهده می‌گیرد، باید رویکرد حقوقی و قضائی باشد، نه سیاسی.» این کارشناس و تحلیلگر مسائل حقوقی با اشاره به برخی نهادهای درون ساختاری قوه قضائیه که اصلاح آن در دوره آتی و رئیس جدید آن را یک ضرورت مهم و قابل اعتنا خواند، تشریح کرد: «حراست که در سازمان‌ها و نهادها وظیفه‌اش نظارت بر کارمندان و کارکنان است، در قوه قضائیه و از زمان آیت‌الله یزدی و تاکنون به «حفاظت اطلاعات قوه قضائیه» تبدیل شد. این نهاد در ابتدای تاسیس چندان حساسیتی برنیانگیخت، اما در ادامه به ضابط نانوشته در قانون تبدیل شده‌است.»

حل مسأله سنت و مدرنیته

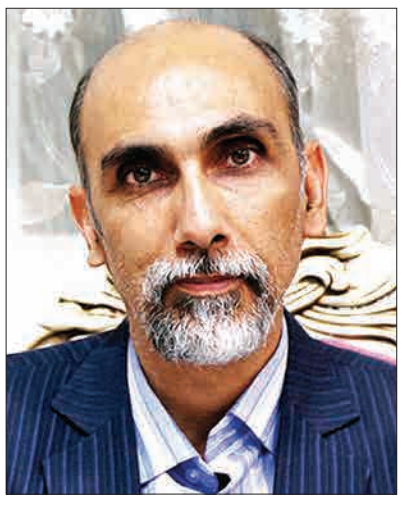

مصطفی ترک‌همدانی استاد حقوق درباره آن‌چه که زعم او از اولویت‌های قوه قضائیه در دوره جدید است، گفت: «یکی از مواردی که درون قوه قضائیه به‌عنوان مسأله‌ای که نیازمند بررسی جدی است و از جانب حقوقدانان و وکلا و حتی شهروندان مطرح می‌شود، تناقض بین سنت و مدرنیته است. درواقع یک موضوع حقوقی مدرن یا عرفی را چگونه می‌توان با مورد مشابه آن که حوزه شرعی را دربرمی‌گیرد، تطبیق داد. برای مثال نهادهای حقوق بشری در رسیدگی به مسائل حقوقی یک استانداردی دارند که با حوزه شرع که بخشی از آیین‌نامه حقوقی و مدنی ما را تشکیل می‌دهد کاملا منطبق نیست. انتظار می‌رود در دوره آتی دستگاه قضا که با تغییر ریاست آن همراه خواهد بود، به این مسأله توجه شود.» او در ادامه افزود: «در عصر جدید و به لحاظ گستردگی علم حقوق ما نیازمند رویکرد و نگاهی جدید در این حوزه هستیم و طبیعتا رئیس جدید دستگاه قضا می‌تواند تغییرات بنیادینی در این موضوعات ایجاد کند و ساختار قوه‌قضائیه را به یک پویایی خاصی برساند.» این کارشناس حوزه حقوقی با اشاره به شرایطی که ادامه آن می‌تواند دستگاه قضا را بیش از پیش متحول کند، اظهار کرد: «در بحث آمار پرونده‌های قضائی که از کار دستی (آمار دستی) به آمار آنلاین رسیده‌ایم، بستر نوسازی یا بهبود دادگستری را فراهم آورده‌اند. ادامه این روند در دوره جدید دستگاه قضا و تداوم این پوست‌اندازی‌ها می‌تواند قوه قضائیه را حیاتی دوباره بدهد.»

تحول سخت‌افزاری

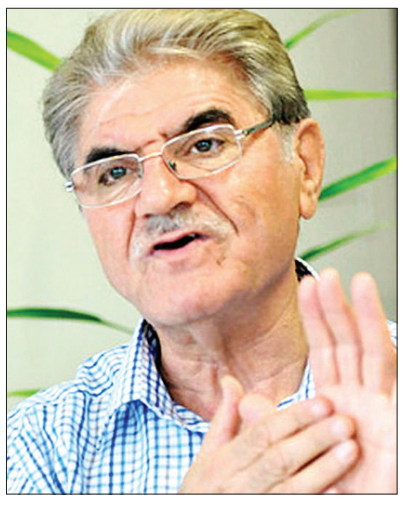

محمدصالح نیکبخت حقوقدان دیگر بود که از او در مورد تغییرات آتی قوه قضائیه که سطح ریاست آن را دربرمی‌گیرد، پرسیدیم و گفت: «بدون شک در ۱۰سال گذشته در قوه قضائیه اقداماتی از لحاظ سخت‌افزاری و مانند اینها در مجتمع‌های قضائی و نیز تحولات اداری مانند عرضه خدمات اینترنتی از لحاظ اوراق قضائی صورت گرفته که قابل کتمان نیست، اما اقدامات مزبور تا چه اندازه توانسته شرایطی که درواقع جزو وظایف ذاتی قوه‌قضائیه ـ اصل مندرج در اصل ۱۵۶ قانون اساسی ـ محسوب می‌شود را جامه عمل بپوشاند.»

این کارشناس مسائل حقوقی در مورد این که آینده دستگاه قضائی با آمدن رئیس جدید دستخوش چه تغییراتی خواهد شد، به «شهروند» گفت: «انتظار می‌رود به این درک برسیم که هر گونه تحلیل و پیش‌بینی از آینده دستگاه قضا و عملکرد آن با آمدن رئیس جدید سخت و بنا به شرایطی غیرممکن است. اگر چه معتقدم با رجوع به افکار عمومی می‌توان سطحی از مناسبات قوه قضائیه و عملکرد آن را پیش‌بینی کرد. اگر می‌گویم افکار عمومی به این دلیل است که مردم بیشتر با دعاوی حقوقی و قضائی سروکار دارند. اگرچه این مسأله را باید در نظر بگیریم که قوه قضائیه در شرایط و جایگاهی قرار گرفته که میزان رضایتمندی یا غیررضایتمندی از آن به سبب برخورد با متخلفان و حق آزادی برای غیرمتهمان بینابین است.»

یادداشت
دوباره علیخانی؟ دوباره برنامه عید؟ ما را شگفت‌زده کنید لطفا

ادامه از صفحه اول | بعضی‌ها لب حوض می‌نشینند، بعضی‌ها استودیویشان مدرن‌تر است. تنگ بعضی‌ها خیلی بزرگ است و بعضی‌ها استوانه‌ای. اما دیگر چی؟ اینها را که هر سال داریم می‌بینیم. در شب یلدا و بقیه اعیاد هم تقریبا همین داستان را داریم. پس چی می‌شود اضافه کرد؟ چه کار متفاوتی می‌شود کرد؟ این همان پرسشی است که وظیفه مدیران و برنامه‌سازانشان پاسخ دادن به آن است و آنها را از بقیه متمایز می‌کند. همان پرسشی که ظاهرا جواب تازه و متنوعی برای آن وجود ندارد، بنابراین هرسال باید همان برنامه‌ها را ببینیم. با تغییر میهمان‌ها و آیتم‌ها.

فقط کافی است نگاه کنید شبکه‌های ماهواره‌ای هرسال چطور خود را به در و دیوار می‌زنند تا برگ جدیدی رو کنند و خود را به رخ بکشند. می‌شود به ایده‌پردازی‌هایشان توجه کرد که گاهی وقت‌ها با چه ترفندهای ساده‌ای خودنمایی می‌کنند و رسانه ملی را با این همه هزینه و پتانسیل جا می‌گذارند. برنامه‌سازی رسانه‌ای در عین حال که کار سختی است، برای متخصصان و ایده‌پردازانش ظرفیتی تمام نشدنی است. شاید روسای شبکه می‌توانستند به این فکر کنند که به جای سپردن تمام ساعات یک شب به یک مجری-برنامه‌ساز، رقابتی بین بهترین‌هایشان راه بیندازند، یعنی هم رشیدپور آس‌هایش را رو کند، هم عادل فردوسی‌پور همه زورش را بزند، هم مژده لواسانی اعتبارش را خرج کند، هم پشت‌صحنه‌های شبکه را روی دایره بیاورند، هم از مجری‌ها بخواهند پاسکاری کنند، هم مسابقه راه بیندازند، هم از سینما کمک بگیرند، هم از فوتبال و هر کاری می‌توانند بکنند تا اتفاق متفاوتی بیفتد. لابد هم معتقدند که تخصص این برنامه‌سازی‌ها را بچه‌های سیما دارند و روزنامه‌نگارها پایشان را از گلیم‌شان درازتر نکنند. کاملا هم درست است. ما حقوق می‌گیریم که بنویسیم و نقد کنیم و خبررسانی کنیم. شما پول بسیار بیشتری می‌گیرید تا کارهای فوق‌العاده انجام دهید برای بینندگان چند ده میلیونی. بفرمایید. این گوی و این میدان. ما منتظریم ببینیم امسال چه خرگوشی از کلاه بیرون خواهد آمد. لطفا ما را خجالت بدهید و نشان بدهید که همه پیش‌بینی‌هایمان اشتباه است و برنامه‌ها ملال‌آور و تکراری نخواهد بود و سیما قرار است همه را سورپرایز کند. کور شویم اگر تحسین نکنیم و به اشتباهمان اعتراف نکنیم.

یادداشت
عکس را بردارید اما با اجازه!

آیدا پیغامی
روزنامه‌نگار

داستان به چند روز قبل و انتشار عکسی در صفحه لایی یکی از روزنامه‌های پر تیراژ کشور باز می‌گردد. ظاهرا یکی از عکاسان جوان در صفحه عمومی توییترش عکسی را به اشتراک می‌گذارد. چند وقت بعد همین عکس بدون اجازه و بدون ذکر نام کامل عکاس و فقط با آوردن نام اکانت توییتری‌اش، در یکی از صفحه‌های لایی آن روزنامه منتشر می‌شود. عکاس جوان بعد از دیدن این عکس به مدیر مسئول روزنامه اعتراض می‌کند اما با برخورد خوبی مواجه نمی‌شود.

با شرح این موضوع ممکن است این سوال پیش آید که چطور می‌توانیم عکسی را در رسانه خود منتشر کنیم و در عین حال حق عکاس (صاحب اثر) را هم رعایت کنیم. برای بهتر متوجه شدن این موضوع لازم است گریزی به چند ماده قانونی بزنیم. مطابق ماده یک قانون مولفان و مصنفان و هنرمندان «به مولف و مصنف و هنرمند «پدید آورنده» و به آن‌چه از راه دانش یا هنر و یا ابتکار آنان پدید می‌آید بدون در نظر گرفتن طریقه یا روشی که در بیان یا ظهور یا ایجاد آن به کار رفته «اثر» اطلاق می‌شود.» مطابق ماده ۲ این قانون، اثر عکاسی از موارد مورد حمایت قانون مولفان و مصنفان و هنرمندان است. از این ۲ ماده می‌توان نتیجه گرفت که باید برای عکاس و اثر او احترام قایل شد. بنابراین اگر رسانه‌ای بخواهد از اثر عکاس استفاده کند ملزم به رعایت نکاتی است، زیرا در غیراین‌صورت عکاس می‌تواند با استناد به ماده ۲۳ قانون مولفان، مصنفان و هنرمندان از رسانه شکایت کند. مطابق این ماده قانونی «هر کس تمام یا قسمتی از اثر دیگری را که مورد حمایت این قانون است به نام خود یا به نام پدیدآورنده بدون اجازه او یا عامداً به شخص دیگری غیر از پدیدآورنده نشر یا پخش یا عرضه کند به حبس تادیبی از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.» پس ما به‌عنوان کسی که می‌خواهیم از اثری استفاده کنیم ابتدا باید از پدیدآورنده آن اجازه کسب کنیم. خواه آن اثر عکس باشد، خواه بریده‌ای از فیلم یا نوشته، فرقی در اجازه گرفتن مانخواهدداشت.

اما سوالی که امکان دارد برای برخی از مخاطبان به وجود آید این است که عکاس اثر خود را در صفحه عمومی توییترش منتشر کرده و همین کار او یعنی به همه اجازه داده که از این عکس استفاده کنند. از طرفی هم روزنامه‌ای که این عکس را منتشر کرده نام جایی که عکس را از آن برداشته ذکر کرده، ولی برای انتشار آن اجازه‌ای از عکاس نگرفته است. در پاسخ به این سوال باید دو نکته را یادآور شد. نخست آن که وقتی ما به یک نمایشگاه عکاسی یا نقاشی می‌رویم از هر اثری که خوشمان بیاید آن را برنمی‌داریم و از نمایشگاه خارج نمی‌شویم، آن هم به این بهانه که عکاس یا نقاش وقتی نمایشگاه عمومی برگزار کرده، پس به ما اجازه داده که آن اثر را برداریم. کاری که در این مواقع انجام می‌دهیم این است که برای داشتن آن اثر، ابتدا صاحب اثر را می‌بینیم، قیمت عکس را می‌پرسیم، هزینه را پرداخت می‌کنیم و آن اثر را همراه با امضای صاحب اثر می‌خریم. اینستاگرام، توییتر، فیس‌بوک و هر شبکه مجازی دیگر هم مانند همین نمایشگاه هستند و منتشر کردن یک اثر به وسیله صاحب اثر به معنای برداشتن بدون اجازه پرداخت نکردن هزینه آن نیست. در مورد نکته دوم هم باید به ماده ۲۳ قانون مولفان، مصنفان و هنرمندان رجوع کنیم، زیرا قانون به صراحت در مورد آن توضیح داده است. بنابراین اگر قرار است رسانه‌ای از عکس یا اثر فردی استفاده کند، ابتدا باید از پدیدآورنده اجازه بگیرد زیرا نمی‌تواند اثر را بدون اجازه صاحب آن منتشر کند.

به این ترتیب رسانه‌ها برای استفاده از اثر دیگران راه بسیار ساده‌ای را باید طی کنند. ابتدا صاحب اثر را پیدا کنند و موضوع را با او در میان بگذارند. اگر صاحب اثر برای انتشار اثرش مبلغی را درخواست کرد، پرداخت کنند. اگر هم مبلغی را نخواست که هیچ. درنهایت می‌توانند با طی کردن این مراحل از صاحب اثر اجازه کسب کنند. به همین راحتی!

نگاه
اهالی بازار موبایل چندساعت اعتراض کردند اما دولت کوتاه‌بیا نیست
فشار رجیستری بر گردن قاچاق

دیروز خبر رسید که تعدادی از فروشنده‌های بازار موبایل با بستن مغازه‌هایشان در محوطه بازار موبایل تجمع کرده‌اند و علیه طرح رجیستری شعار داده‌اند؛ گویا آنها این طرح را عامل بسته‌شدن تمام راه‌های ورود موبایل به بازار می‌دانستند و می‌گفتند که با کمبود گوشی تلفن همراه در بازار و بالارفتن قیمت آن وضع اقتصادی فعالان بازار موبایل به‌هم ریخته‌است. این تجمع باعث شد که بعضی از کسانی که از گذشته نسبت به اجرای طرح رجیستری انتقاد داشتند، دوباره باب گفت‌وگو درباره آن را باز کنند؛ اما وزیر ارتباطات در توییترش چیزی نوشت که خیلی از مخالفان اجرای طرح را ناامید کرد. او همراه با هشتگ «حق‌الناس» نوشت: «مرگ بر رجیستری! شعاری که روی دیگر سکه «زنده‌باد قاچاق!» است. مشکل صنف عرضه‌کنندگان تلفن همراه جای دیگری است -که باید حل شود- نه طرح ثبت تلفن همراه که هزاران میلیارد تومان از قاچاق جلوگیری کرده‌است. شفافیت و مبارزه با فساد هزینه‌ای دارد که با پرداخت آن مشکلی ندارم.»

عزیز اکبریان، رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس، درباره این که طرح رجیستری به نفع و ضرر چه کسی است، می‌گوید: «این طرح حتما به نفع مردم است. تا پیش از اجرای این طرح سیگار و موبایل بزرگ‌ترین سهم قاچاق را به داخل کشور به خودشان اختصاص داده بودند اما الان اوضاع فرق می‌کند.»

او از دولت هم می‌خواهد که در مقابل فشارها کوتاه نیاید و می‌گوید: «دولت باید تبعات رجیستری را قبول کند و فشارها را تحمل کند؛ چون به هر حال باید به بازار

موبایل که سرشار از محصولات قاچاق بوده و تا سال‌ها بی‌در و پیکر بوده است، سامان داده می‌شد.» اکبریان در جواب این که مشکلات فعالان بازار موبایل چقدر به طرح رجیستری مربوط است، می‌گوید: «به هر حال برای خیلی‌ها فعالیت در فضایی که چندان زیر نظارت نهادهای نظارتی نباشد، راحت‌تر است اما نمی‌خواهیم مشکلاتی را که به دلیل افزایش نرخ ارز و به هم ریختن بازار ایجاد شده، کتمان کنیم اما این مشکلات باعث نمی‌شود که زیر بار راه‌کردن بازار و رونق دوباره قاچاق برویم. مشکلات این صنف را باید از راه‌های دیگر حل کرد.»

خبر
واکنش وزیر آموزش و پرورش به اعتراض معلمان
بی‌تفاوت نیستم

چند روز پیش معلمان برخی مدارس با اعتراض به چالش‌های آموزشی و همین‌طور وضع معیشتی فرهنگیان دست به تحصن زدند. محمد بطحایی، وزیر آموزش و پرورش خطاب به معلمان متحصن گفت: «من نسبت به چالش‌های ایجادشده برای برخی از فرهنگیان مدارس حمایتی احساس مسئولیت کرده و بی‌تفاوت نیستم.» وزیر آموزش و پرورش ادامه داد: «مطالبات یک‌ساله معلمان حق‌التدریس تا پایان امسال پرداخت می‌شود. پرداخت مطالبات فرهنگیان از جمله اقدامات در دستور کار وزارت آموزش و پرورش است. مراحل اداری پرداخت مطالبات فرهنگیان انجام و حدود دوهفته پیش اعتبار تخصیص یافته‌شده به خزانه کشور واریز شده‌است.»